

Ik woon
dus ik ben!

Katrien Jacobs

Birgit Bongaerts

8^e Vlaams GGZ Congres 2016

Wonen is zeer betekenis-vol!

- **Wonen is een heel essentieel onderdeel van ons leven.** We doen het allemaal, het is vanzelfsprekend, het hoort er bij. Zonder woonst kan je niet leven.
Wonen is meer dan een dak boven je hoofd. Of een adres.
- **Wonen heeft meerdere betekenisvolle lagen:**
 - Wonen is een woonst hebben, huren of kopen en hiervoor de nodige formaliteiten in orde brengen.
 - Wonen is een ruimte hebben, binnen de muren, die je zelf beneemt. Een privé-ruimte waar anderen binnen kunnen mits toestemming. Wonen is zoeken naar en vinden van een veilige ruimte.
 - Wonen is ook omgaan met burens, met medebewoners, en gaat ook over afstemmen. Over hoe we ons horen te gedragen.
 - Wonen is omgaan met de samenleving en met waarden en normen over wonen. Dit laatste zorgt voor veel spanning tussen personen.

Woonbegeleiding binnen herstelondersteunende zorg:

= werken aan een rijke en stevige identiteit

Wonen gaat over wie en wat we zijn. In het terrein wonen zit een kans om te spreken en werken aan wonen als context voor herstel. Wonen als identiteitsterrein, een plaats waaraan ik kan werken om me goed te voelen. Wonen gaat over wie en wat we zijn, steeds in relatie tot vele anderen.

Hoe

- Begeleiden als aansluiten op de woon-wensen en woonverlangens van de cliënt
- Toevoegen: een nieuw perspectief, een nieuwe visie, andere ogen... Begeleiders hebben eigen ideeën, die van andere cliënten, van de organisatie.. En van vele andere deelnemers aan de samenleving
- Reflectie over de invloed van andere en lastige ogen

Programma workshop

- Interview: cliënt-perspectief- hoe heeft aansluiten en toevoegen kunnen helpen
- Oefening in twee rondes
- Dialoog over “andere ogen”

interview

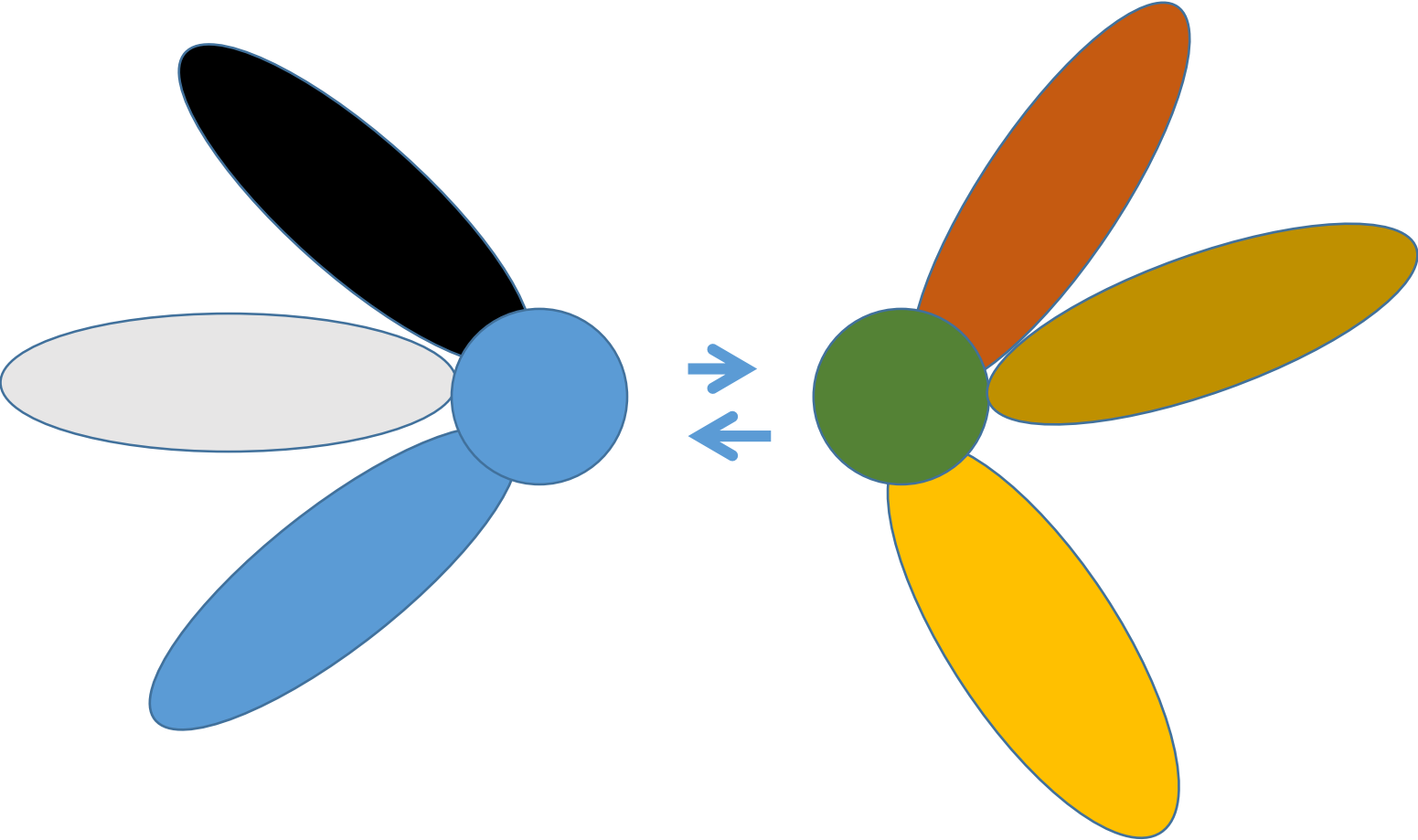
Citaten cliënt

- Ik wil regie over mijn woontraject
- Ik moet tegen veel tegen kunnen
- Soms voel ik me onmachtig
- Luister naar mijn dromen

Citaten begeleider

- Wat ik zie in de woonst weerspiegelt hoe de cliënt zich voelt
- Verwachting (van velen) naar de begeleider is enorm hoog
- Soms voel ik me onmachtig (ik kan niet alles veranderen)
- Nodige menselijkheid en warmte is essentieel

Gergen: Multi-being identities

oefening

- Kies een tweetal foto's per persoon. Foto's die je aanspreken mbt de betekenissen die wonen voor jou kan hebben.
- Laat de foto je aanspreken en brengen naar een ervaring, verhaal, anekdote, visie, waarde, ideaal... in verband met je eigen woon-ervaringen.

- Jullie interviewen elkaar om beurten.
Doel van het interview is de ervaring van de geïnterviewde in het centrum te krijgen. En daarnaast ook iets nieuws toe te voegen. Dit nieuwe komt uit je ervaringswereld als luisteraar, en die ga je bekend maken aan de interviewer.
- De luisteropdracht doe je dus aan de hand van 4 kanalen waarop je afstemt. (cfr radio).

Afstemmen op vier kanalen.

- Sta stil bij wat je raakt in het verhaal dat je aan het beluisteren bent. Wat in het verhaal doet je luisteren en focussen. Je noteert, voor jezelf, welke uitspraak of uitdrukking je bij jezelf doet belanden. Hoe raakt het je? Positief, negatief of misschien zelfs onverschillig.
- Het tweede onderdeel gaat over de beelden die het verhaal oproept, en die je als luisteraar krijgt over de geïnterviewde in diens leven en die je op een bijzondere manier raken. Bepaalde levensvisies over wonen en woon-waarden van de geïnterviewde zullen in het verhaal oplichten vanwege hun rijkdom.

Een perspectief toevoegen

- Tijdens het luisteren kom je wellicht terecht bij een eigen woon- ervaring zowel uit je professionele als uit je private leven. Hierbij ga je ervan uit dat het verhaal dat je beluistert je als interviewer feitelijk aan het inspireren is, je bent niet zomaar aan het afdwalen. Waar je uitkomt, bij welke eigen ervaring is afhankelijk van het verhaal van de geïnterviewde.
- Dan komt het moment waarop je deelt en voorlegt wat je heeft geïnspireerd. In dit vierde deel verbinden we het verhaal met je eigen beeld of verhaal met dat van vele anderen. Dit is het moment waarop de focus van het interview verschuift naar wat er in de tussenruimte tussen interviewer en geïnterviewde gebeurt naar de sociale ruimte.

Samengevat= luisteren via 4 kanalen

- Wat raakt je?
- Wat roept het op? Beelden, waarden, visies?
- Bij welke ervaring van jezelf kom je terecht?
- Leg het voor aan de geïnterviewde als een mogelijk nieuw perspectief

Er kijken steeds anderen mee.

- Wonen: we maken niet helemaal op ons eentje uit hoe we wonen. We houden rekening met heel veel ideeën rond wat hoort en wat niet.
- Soms op een, voor anderen, lastige manier: lawaai, vuilbakken... en word je er als begeleider op aangesproken.
- Waarom we ergens wel of niet willen wonen heeft te maken met hoe de buurt overkomt op ons en op anderen. Het is als de achtergrond waartegen we betekenis geven aan de plek (woning, buurt) waar we wonen.
- We staan hier niet alleen in, ook de mensen die zich verbonden voelen met ons ervaren de druk van vele ogen.

De ogen van anderen kunnen je eigen ogen worden (zelfs al wil je dit niet)

Familie

- Wat denk ik dat anderen denken over mij in verhouding tot mijn... (cliënt)
- Wil ik luisteren, boos worden, of versta ik het maar al te goed

Begeleider

- Ik wil dat de burens tevreden kunnen zijn. Ik heb ook wel met ze te doen

Cliënt

- Wat denk ik dat anderen denken
- Wat wil ik dat ze denken en wat wil ik zeker niet
- Wil ik me invoegen, of eerder afzetten tegen wat ze verwachten

Enkele vragen ter reflectie

- Denk eens aan een begeleiding waarbij je vooral de druk voelde van anderen. Bvb burens, medebewoners, familieleden. Momenten waarbij je enkel nog overtuigen van de bewoner als optie zag.
- Welke ervaringen, anekdotes, verhalen, sporen hielpen je daarbij? Welke niet?
- En hoe kon je een alliantie aangaan met je cliënt? Heb je een perspectief kunnen toevoegen zonder dat van je cliënt van tafel te vegen?
- Welke inspireerden de cliënt toe je samen ging kijken naar opties?

Graag jullie mail-adres

- We horen graag jullie inspiraties.
 - En laten jullie ook graag iets weten over ons.
www.interactie-academie.be
 - Ook te volgen op linkedin
 - Blog: samenspraak
-
- Dank en veel inspiratie en creativiteit!
birgit.bongaerts@gmail.com
katrientje.jacobs@gmail.com